

Kommentarer till BNP-beräkningarna

Fjärde kvartalet 2023

Kommentarer till BNP-beräkningarna

Producent SCB, Statistiska centralbyrån
Nationalräkenskaperna
115 26 Stockholm

Förfrågningar nrinfo@scb.se

Det är tillåtet att kopiera och på annat sätt mångfaldiga innehållet.
Om du citerar, var god uppge källan på följande sätt:
Källa: SCB

Comments to quarterly and annual GDP

Producer Statistics Sweden,
National accounts
SE-115 26 Stockholm, Sweden

Enquiries nrinfo@scb.se

It is permitted to copy and reproduce the contents in this publication.
When quoting, please state the source as follows:
Source: Statistics Sweden, Comments to quarterly and annual GDP .

URN:NBN:SE:SCB-2019 NR01TI1901_pdf

Denna publikation finns enbart i elektronisk form på www.scb.se
This publication is only available in electronic form on www.scb.se

Innehåll

Sammanfattning	3
Utrikeshandeln tynger BNP	3
Bostadsinvesteringar tynger BNP	4
Högre förbrukning tynger industrin	5
BNP per capita minskade med 0,1 procent	6
Offentlig konsumtion	7
Konsumtionen i offentliga myndigheter ökade	7
Stark utveckling i konsumtionen i regionerna.....	7
De statliga konsumtionsutgifterna ökade.....	8
Kommunernas konsumtion ökade något	8
Inkomster och sparande	9
Hushållens reala disponibla inkomst föll för sjätte kvartalet i rad.....	9
Hushållens räntekostnader ökade.....	9
Hushållens sparande ökade	10
Underskott i de offentliga finanserna	11
Avstämning	12
Avstämning av fjärde kvartalet 2023	12
Extremvärden i säsongrensningen.....	14
Revideringar	15
Revideringar av produkträkenskaperna (BNP).....	15
Revideringar av sektorräkenskaperna	19
Tidsserie BNP-revideringar.....	20

Sammanfattning

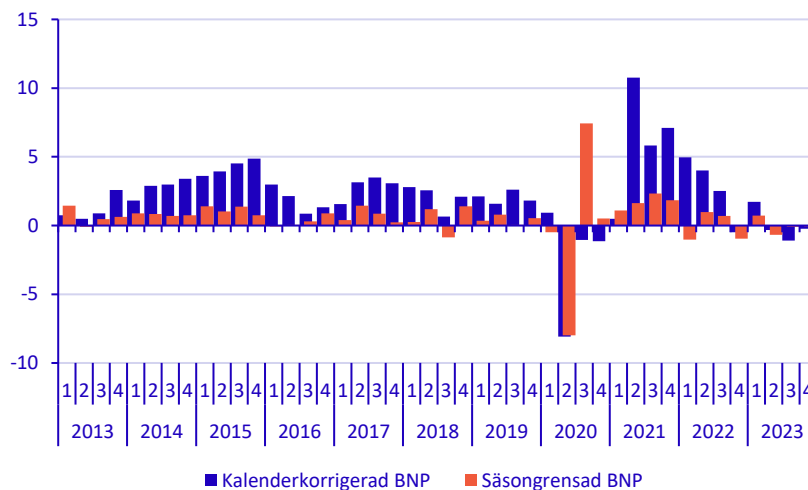
Utrikeshandeln tynger BNP

Sveriges ekonomi krympte under det fjärde kvartalet, tyngt av fortsatt svaga bostadsinvesteringar och ett negativt utrikeshandelsnetto. Hushållskonsumtionen vände upp efter fem kvartal i rad med negativ utveckling.

Bruttonationalprodukten minskade med 0,1 procent under det fjärde kvartalet, säsongrensad och jämförd med kvartalet innan. Justerat för antalet arbetsdagar var BNP 0,2 procent lägre än i fjärde kvartalet 2022. BNP för helåret 2023 visade på en utveckling på -0,2 procent jämfört med helåret 2022.

BNP-indikatorn som publicerades 29 januari visade på en uppgång på 0,1 procent för det fjärde kvartalet säsongrensad och jämfört med tredje kvartalet, och en oförändrad utveckling justerat för antalet arbetsdagar och jämfört med fjärde kvartalet 2022.

BNP, procentuell förändring, säsongrensad och jämförd med kvartalet innan respektive kalenderkorrigerad och jämförd med motsvarande kvartal året innan

Bostadsinvesteringar tynger BNP

Investeringar i fasta tillgångar minskade under kvartalet med 1,8 procent, vilket tyngde BNP med 0,5 procentenheter. Det är femte kvartalet i rad med fallande fasta bruttoinvesteringar. Utvecklingen tyngs av svaga bostadsinvesteringar, vilka minskade med 5,9 procent jämfört med tredje kvartalet. Jämfört med motsvarande kvartal föregående år är nedgången i bostadsinvesteringar 25,8 procent. Även investeringar i immateriella tillgångar utvecklades svagt och minskade med 4,3 procent. Maskininvesteringarna minskar också detta kvartal.

Bland näringslivets branscher speglas nedgången i bostadsinvesteringarna i en nedgång för fastighetsförvaltning på 3,8 procent. Men även i många andra delar av näringslivet är utvecklingen negativ med minskande investeringar i bland annat IKT- och företagstjänsteproducenter och tillverkningsindustrin. Sammantaget minskade näringslivet sina investeringar med 2,4 procent, vilket sänkte BNP med 0,5 procentenheter. Offentliga myndigheter ökade sina investeringar under kvartalet där uppgångar i regioner och kommuner tyngdes av en nedgång i staten.

Även exportnettot påverkade BNP negativt. En stigande import och oförändrad export gjorde att exportnettot bidrog negativt till BNP. På importsidan kom de negativa BNP-bidragen från tjänsteimporten vilken ökade med 3,8 procent. Bland tjänsteimporten är det främst uthyrning och leasing som går starkt och ökade med hela 7,3 procent. Varuimporten minskade med 0,6 procent och bidrog positivt till BNP. Bland varorna stod investeringsvaror och insatsvaror för de största nedgångarna. Varuexporten ökade med 1,2 procent med uppgångar för insats-, investeringsvaror och jord- och skogsbruksvaror vilket vägde upp för en lägre export av energivaror. Tjänsteexporten minskade med 2,9 procent vilket sänkte BNP med 0,5 procentenheter med störst negativt bidrag från minskande export av data- och företagstjänster. Sammantaget sänkte nettoexporten BNP med 0,5 procentenheter.

Hushållskonsumtionen vände upp efter fem kvartal med negativ utveckling vilket tangerar den tidigare mest långvariga kontinuerliga nedgången åren 1992–1993. Hushållskonsumtionen ökade med 0,7 procent och bidrog med 0,3 procentenheter till BNP. Den största uppgången skedde i boendet som ökade med 3,9 procent. Alkohol och tobak utvecklade sig svagt och minskade med 4,4 procent. Även svensk konsumtion utomlands, hotell- och restaurang samt fritid och underhållning utvecklade sig svagt.

Lagerinvesteringarna slog om från avveckling under tredje kvartalet 2023 till en uppbyggnad under det fjärde kvartalet vilket höjde BNP-utvecklingen med 0,5 procentenheter. Uppbyggnaden kan ses som ett steg i en följd av stora lagerrörelser under de tre senaste åren som inleddes med en mycket kraftig uppbyggnad i fjärde kvartalet 2021 och höll i sig under nästkommande tre kvartal. Därefter skedde en inbromsning från fjärde kvartalet 2022.

Konsumtionen i offentliga myndigheter ökade med 0,5 procent och det var uppgång i konsumtionen i samtliga delsektorer.

Bidrag till säsongrensad BNP-utveckling, procentenheter

	2023 Kv1	2023 Kv2	2023 Kv3	2023 Kv4
Hushållens konsumtion	-0,4	-0,1	-0,2	0,3
Offentlig konsumtion	0,2	0,1	0,0	0,1
Fasta bruttoinvesteringar	-0,1	0,0	-0,2	-0,5
Lagerinvesteringar	0,3	-0,4	-1,3	0,5
Export	0,8	-0,1	1,2	0,0
Import	-0,1	-0,2	0,3	-0,4
Exportnetto	0,7	-0,3	1,5	-0,5
BNP	0,7	-0,7	-0,1	-0,1

Högre förbrukning tynger industrin

Förädlingsvärdet i näringslivet minskade med 0,2 procent, säsongrensat och jämfört med föregående kvartal, med en nedgång bland tjänsteproducenter på 0,5 som vägde tyngre än en svag uppgång bland varuproducenterna på 0,3. Största sänkena är tillverkningsindustrin, handel och företagstjänster. Bland varubranscherna växte byggbranschen på grund av att förbrukningen utvecklade sig svagare än produktionen.

Efter justering för antal arbetsdagar var näringslivets förädlingsvärde 0,4 procent lägre än i fjärde kvartalet 2022. Jämfört med föregående år utvecklades insatsförbrukningen i näringslivet som helhet något starkare än bruttoproduktionen vilket gav en lägre utveckling i förädlingsvärdevolymen än utvecklingen i bruttoproduktionen. Uppgången i förbrukningen var till största del koncentrerad till industribranscherna medan andra varuproducenter såsom bygg såg en något lägre utveckling i förbrukning än i produktionen vilket ledde till en viss förstärkning av förädlingsvärdet.

Företagens intäkter och kostnader undersöks i SCB:s nya undersökning [Ekonomisk statistik på kvartal](#) vilken publicerades för första gången avseende första kvartalet 2023 och som sedan NR:s publicering i maj 2023 använts som en källa för näringslivets förädlingsvärden.

Förädlingsvärdet i offentliga myndigheter ökade med 1,0 procent vilket höjde BNP-utvecklingen med 0,2 procentenheter. Samtliga delsektorer ökade, staten med 1,3 procent och kommuner och regioner med 0,8 respektive 1,0 procent.

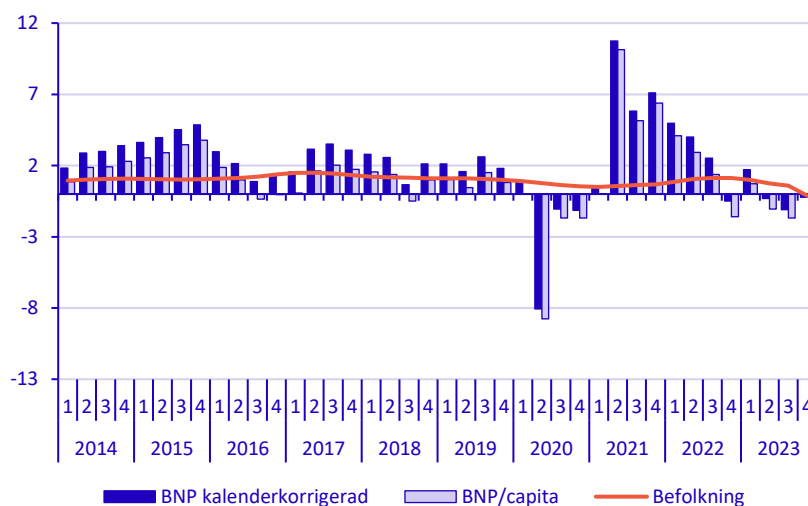
Antalet arbetade timmar i hela ekonomin ökade med 0,9 procent vilket med BNP-fallet på 0,1 gav en produktivetsminskning på 1,0 procent. Arbetsproduktiviteten bland näringslivets varuproducenter ökade med 1,1 procent medan den minskade med 0,6 för tjänsteproducenterna. I offentliga myndigheter ökade arbetade timmar med 3,8 procent.

Sysselsättningsutvecklingen avtog under kvartalet och minskade med 0,1 procent. Nedgången förklarades av både varu- och tjänsteproducenter med 0,4 respektive 0,2 procent. I och med att arbetade timmar för hela ekonomin utvecklades starkare än antal sysselsatta ökade medelarbetstiden under kvartalet.

BNP per capita minskade med 0,1 procent

BNP per capita minskade med 0,1 procent fjärde kvartalet jämfört med motsvarande kvartal föregående år. Genomsnittet sedan 2014 uppgår till en ökning på 1,3 procent. Befolkningen minskade med 0,1 procent samtidigt som BNP minskade med 0,2 procent.

Procentuell ökning i volym för kalenderkorrigerad BNP, BNP per capita och befolkning

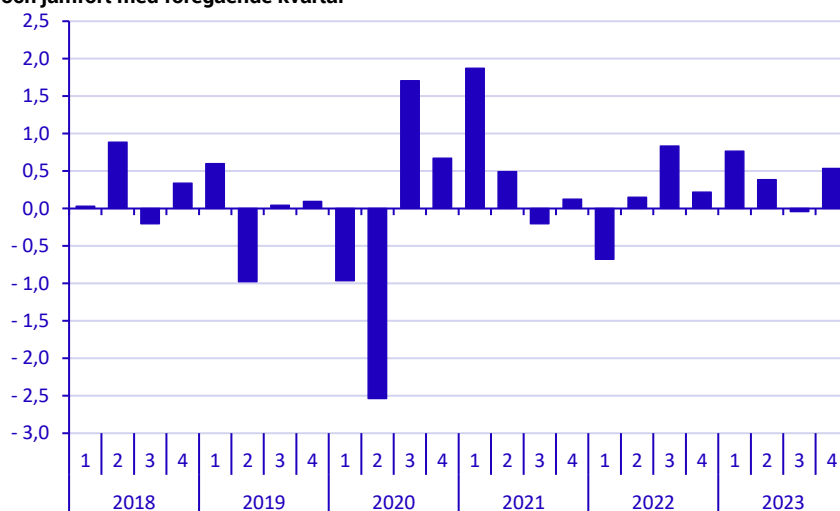

Offentlig konsumtion

Konsumtionen i offentliga myndigheter ökade

Den offentliga konsumtionen ökade det fjärde kvartalet, säsongsrensats och jämfört med föregående kvartal. Både regioner, kommuner och staten ökade sin konsumtion.

Offentliga myndigheters konsumtionsutgifter, volymförändring procent, säsongsrensats och jämfört med föregående kvartal

Den offentliga konsumtionen ökade med 0,5 procent det fjärde kvartalet jämfört med det tredje kvartalet 2023. Det är en högre utveckling än den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren och följer på en nedgång i konsumtionen det tredje kvartalet. Samtliga tre delsektorer ökade sin konsumtion där regionerna utvecklade sig starkast.

Bidrag till den offentliga konsumtionen och volymutveckling per myndighet fjärde kvartalet 2023, bidrag i procentenheter och volymutveckling i procent, säsongsrensats och jämfört med föregående kvartal

Myndighet	Volymutveckling	Bidrag	Genomsnittlig Volymutveckling*
Staten	0,6	0,2	0,3
Regioner	0,9	0,2	0,3
Primärkommuner	0,3	0,1	0,3
Totalt offentliga myndigheter	0,5	0,5	0,3

*Avser åren 2014-2023

Stark utveckling i konsumtionen i regionerna

Regionernas konsumtion ökade med 0,9 procent under fjärde kvartalet och det är det femte kvartalet i rad med positiv utveckling i konsumtionen. Regionernas individuella produktion beräknas med volymindex utifrån antalet vårdtillfällen. I faktiska tal så vände

produktionen upp efter nedgång i sex kvartal på raken. Både den individuella och kollektiva produktionen ökar i faktiska tal.

Sociala naturaförmåner där inköp av vårdtjänster från privata vårdgivare och läkemedelsförmånen ingår, fortsätter att gå starkt i faktiska tal och ökade med hela 3,8 procent det fjärde kvartalet jämfört med samma kvartal föregående år. Arbetade timmar ökade med 5,9 procent jämfört med föregående kvartal och uppgången drivs främst av en minskad frånvaro i regionerna. Antalet sysselsatta ökade med 0,5 procent.

De statliga konsumtionsutgifterna ökade

Statens konsumtionsutgifter ökade med 0,6 procent det fjärde kvartalet, säsongsrensats och jämfört med föregående kvartal. Uppgången i den statliga konsumtionen följer på en nedgång det föregående kvartalet och är högre än det historiska genomsnittet på 0,3 procent.

Även i faktiska tal var det en positiv utveckling för konsumtionen som ökade med 0,4 procent jämfört med samma period föregående år. Det är framförallt stark utveckling av produktionen som bidrar till uppgången. Antalet arbetade timmar ökade med 2,3 procent och bryter en nedåtgående trend de senaste två kvartalen. Antalet sysselsatta ökade med 0,6 procent.

Kommunernas konsumtion ökade något

Kommunerna står för ungefär hälften av de totala offentliga konsumtionsutgifterna där utbildning och socialt skydd är de största utgiftsposterna. Konsumtionen ökade med 0,3 procent det fjärde kvartalet. Kommunernas individuella produktion, som står för 75 procent av produktionen, beräknas med volymindex utifrån antalet barn och elever i förskola och skola samt antalet vårdtagare inom socialt skydd. I faktiska tal minskade den individuella produktionen, vilket främst förklaras av att det var en kalenderdag mindre det fjärde kvartalet 2023 jämfört med 2022. Även totalt sett minskade produktionen eftersom även den kollektiva produktionen utvecklades negativt.

Arbetade timmar ökade med hela 3,6 procent efter två kvartal med negativ utveckling. Antal sysselsatta ökade marginellt med 0,1 procent vilket är trettonde kvartalet på raken med positiv utveckling.

Inkomster och sparande

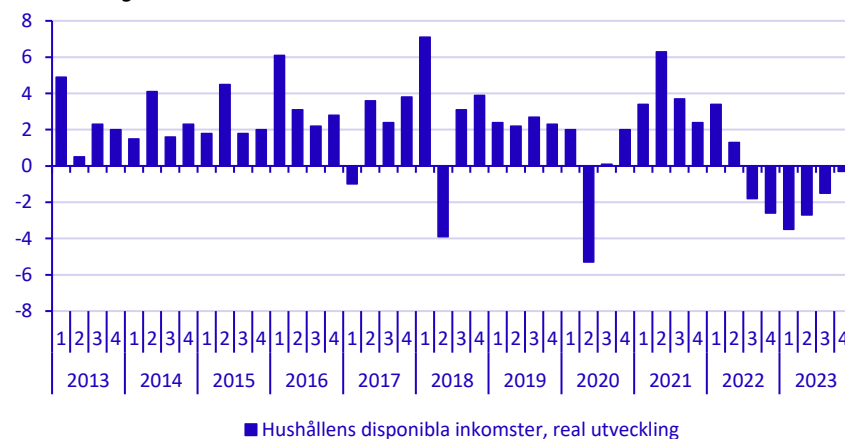
Hushållens reala disponibla inkomst föll för sjätte kvartalet i rad

De fortsatta prisökningarna som hushållen¹ ställdes inför ligger bakom minskningen.

Utvecklingen baseras på faktiska värden och i jämförelse med motsvarande kvartal föregående år om inget annat anges.

Under det fjärde kvartalet 2023 ökade hushållens disponibla inkomst med 12,7 mdkr, vilket motsvarar en ökning på 1,9 procent. Rensat för de prisökningar som hushållen ställdes inför minskade den reala disponibla inkomsten med 0,3 procent. Det är sjätte kvartalet i rad som den reala disponibla inkomsten faller. En sådan lång period av nedgång har inte inträffat sedan 90-talet. Den dämpade inflationstakten ger dock en mindre negativ effekt på hushållens reala inkomster fjärde kvartalet 2023 jämfört med motsvarande kvartal 2022.

Hushållens disponibla inkomster, real procentuell utveckling jämfört med motsvarande kvartal föregående år

Hushållens räntekostnader ökade

Både kapitalinkomster och kapitalutgifter ökade under det fjärde kvartalet. Mest ökade utgifterna, där bland annat räntekostnader ingår. Räntekvoten, räntekostnaden som andel av disponibel inkomst, uppgick till 8,1 procent fjärde kvartalet. Det är den högsta kvoten sedan fjärde kvartalet 2008. De egentliga lönerna² som hushållen erhöll under det

¹ Alla uppgifter avser de Egentliga Hushållen, sektor 14. Tidigare har fördjupningstexten fokuserat på hushållssektorn (hushåll inklusive HIO S14+S15) eftersom denna definition förekommer vid internationella jämförelser av hushållens variabler.

² Egentlig lön består av kontant bruttolön och naturaförmåner den anställda erhåller.

fjärde kvartalet var 29,6 mdkr högre än motsvarande kvartal 2022. Samtidigt ökade konsumtionsutgifterna med 11,1 mdkr.

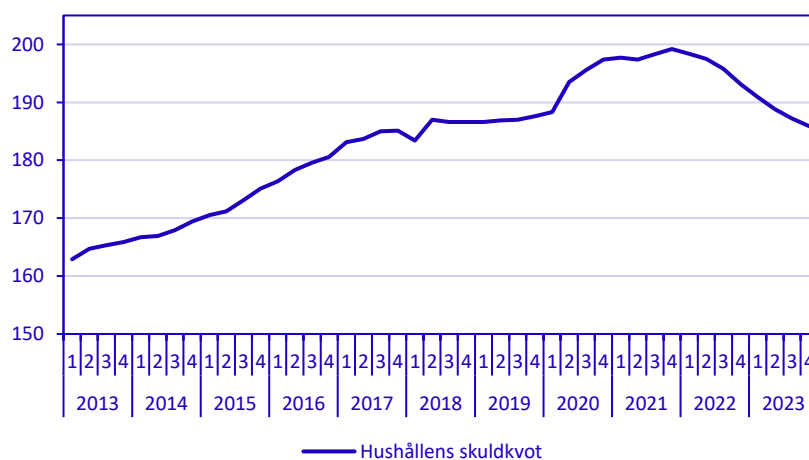
Inkomster och utgifter för hushållen, löpande priser, miljarder kronor

	2023 Kv4	Förändring mot 2022 Kv4
Egentliga löner	602	5,2%
Sociala Avgifter, tillgång	121	7,7%
Driftsöverskott egna hem	10	6,3%
Sammansatt förvärvsinkomst	34	9,4%
Kapitalinkomster	116	19,3%
Kapitalutgifter	57	79,2%
Primärinkomstsaldo	826	4,5%
Transfereringsinkomster	252	-4,1%
Sociala förmåner, tillgång	228	4,2%
Andra löpande transfereringar, tillgång	24	-45,7%
Transfereringsutgifter	392	3,1%
Inkomst- och övr. löpande skatter	214	0,7%
Sociala Avgifter, användning	150	7,0%
Andra löpande transfereringar, användning	28	2,5%
Disponibel inkomst	686	1,9%

Hushållens sparande ökade

Sparandet ökade med 8,9 mdkr och uppgick till 64,2 mdkr fjärde kvartalet. Sparkvoten, definierat som sparandet i förhållande till disponibel inkomst, här inklusive sparandet i tjänste- och premiepensioner, uppgick till 8,6 procent. Skuldkvoten, definierat som låneskuld i förhållande till disponibel inkomst, uppgick till 185,9 procent. Det är en minskning av skuldkvoten med 7,2 procentenheter jämfört med fjärde kvartalet 2022.

De egentliga hushållens skuldkvot, procent av disponibel inkomst

Underskott i de offentliga finanserna

Finansiellt sparande för total offentlig förvaltning redovisade sedan tidigare underskott fjärde kvartalet. Det uppgick till 46,4 mdkr. Det var ett större underskott än motsvarande kvartal året före där underskottet uppgick till 29,9 mdkr. En förklaring var fortsatt stor ökning av konsumtionsutgifter. Helåret 2023 visade ett underskott på 34,2 mdkr, vilket kan jämföras med ett överskott på 70,4 mdkr 2022. Det innebär ett försämrat sparande med över 100 mdkr mellan åren.

Det var endast sociala trygghetsfonder som redovisade överskott fjärde kvartalet medan resterande delsektorer redovisade underskott. Störst underskott redovisade kommunerna, 30,8 mdkr. Samtliga fyra delsektorer försämrade sitt finansiella sparande fjärde kvartalet jämfört med ett år tidigare.

Bilden av de offentliga finanserna har tydligt förändrats under det senaste året. Ett stort överskott för helåret år 2022 har förbytts till ett relativt stort underskott 2023. De främsta orsakerna var betydligt lägre erhållna utdelningar och mer beskedlig ökning av inkomstskatter. Samtidigt som utgifterna fortsatte öka i oförminskad takt. Många olika utgifter ökade under året. Räntor, sociala förmåner, investeringsutgifter och inte minst konsumtionsutgifterna som ökade med 131 mdkr mellan åren.

Finansiellt sparande inom offentlig förvaltning, miljarder kronor (avrundat)

	År 2022	2023kv1	2023kv2	2023kv3	2023kv4	År 2023
Offentlig förvaltning	70,4	-17,4	31,8	-2,2	-46,4	-34,2
Statlig förvaltning	25,3	-24,7	29,3	4,9	-6,5	3,0
Sociala trygghetsfonder	20,7	2,5	8,5	1,5	2,0	14,4
Kommuner	8,8	1,3	-1,1	-2,6	-30,8	-33,2
Regioner	15,5	3,4	-4,9	-6,0	-11,2	-18,5

Avstämning

Avstämning av fjärde kvartalet 2023

För att redovisa ett entydigt resultat för BNP görs en avstämning av beräkningarna från produktions- och användningssidan. Det innebär att den ena sidan justeras nedåt och den andra sidan uppåt. Innan avstämningen, och innan den slutliga restposten (skillnaden mellan produktions- och användningssidan) är klar, har beräkningsresultaten analyserats och eventuella bedömningskorrigeringar gjorts.

Efter granskning och analys av resultaten stäms produktions- och användningssidan i fasta priser av med samma belopp i absoluta tal, med 50 procent på produktionsidan och 50 procent på användningssidan.

Innan avstämning visade beräkningarna för fjärde kvartalet en skillnad på 1,5 procentenheter mellan användning och tillförsel i ekonomin. BNP-utvecklingen från användningssidan var 0,1 procent medan produktionsidan minskade med -1,4 procent, jämfört med motsvarande kvartal föregående år. Det ledde till en avstämd BNP-utveckling på -0,7 procent. De senaste tio åren har skillnaden i BNP-utvecklingen mellan produktions- och användningssidan före avstämning i genomsnitt varit 1,1 procentenheter.

I föregående års prisnivå var produktionen 22,4 mdkr lägre än användningen. I löpande priser var produktionen 45,6 mdkr lägre än användningen. Med den ovan nämnda avstämningsprincipen på kvartal justerades användningssidan ned med 11,2 mdkr i fasta priser medan produktionsidan justerades upp med samma belopp. En riktlinje vid avstämningen i löpande priser är att restposten som kvarstår efter reflatering av fastprisavstämningen ska helt stämmas av genom justering av på produktionsidan och näringslivets förädlingsvärden. I praktiken innebär detta att avstämningsbeslut tas i flera steg. Först bestäms korrigeringarnas storlek och allokering i föregående års prisnivå. Fastpriskorrigeringen reflateras och läggs på motsvarande sätt även i löpande priser. Återstående differens i löpande priser fördelas sedan ut på näringslivets förädlingsvärden. Sammanlagt justerades användningssidan ned med 11,7 mdkr i löpande priser och produktionsidan justerades upp med 33,9 mdkr.

Vilka delar som har justerats samt storleken på korrigeringarna framgår av tabellen nedan. Där syns även utvecklingstalen för försörjningsbalansens och produktionens olika delkomponenter, samt volymförändringen mellan den första sammanställningen i nationalräkenskapernas databas och det nu publicerade resultatet. Den första versionen innehåller beräkningar baserade på det primära underlaget med justeringar för definitionsskillnader mellan

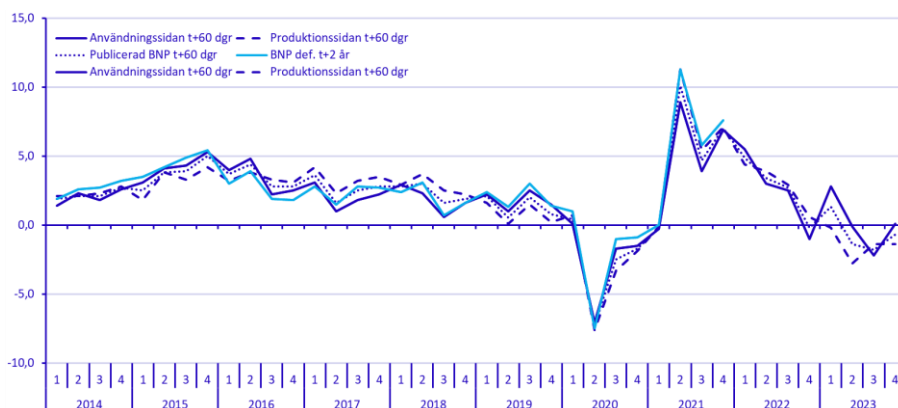
nationalräkenskaperna och primärmaterialet. I detta läge har eventuella kompletteringar eller korrigeringar av primärkällorna förts in, inklusive justeringen av produktionssidan. Den differens som kvarstår och som redovisas i tabellen är de avstämningskorrigeringar som har gjorts för att få beräkningarna från produktions- respektive användningssidan att visa samma BNP.

Avstämning fjärde kvartalet 2023, faktisk volymutveckling samt i fasta (FP) och löpande priser (LP)

	Första	Publicerad	Förändring procentenhet	Korr mdkr FP	Korr mdkr LP
Hushållens konsumtionsutgifter	-0,8	-1,0	-0,2	-1,9	-2,0
Offentliga konsumtionsutgifter	0,8	0,8	0,0	-	-
Fasta bruttoinvesteringar	-2,9	-3,3	-0,4	-1,9	-2,0
Lager (effekt på BNP-förändring)	-0,7	-0,8	-0,1	-1,9	-1,9
Export varor	3,2	2,9	-0,3	-1,9	-1,9
Export tjänster	2,5	2,1	-0,4	-1,0	-1,0
Import varor	-2,6	-2,2	0,4	1,9	1,9
Import tjänster	4,6	4,9	0,3	1,0	1,0
BNP från användningssidan	0,1	-0,7	-0,8	-11,2	-11,7
Förädlingsvärde gruv-och tillv.industri	-7,8	-6,8	1,0	2,2	6,8
Förädlingsvärde övrig varuproduktion	4,9	5,9	1,0	1,5	4,7
Förädlingsvärde tjänsteproduktion	-1,5	-0,5	1,0	7,4	22,4
Förädlingsvärde off.myndigheter	0,7	0,7	0,0	-	-
Produktskatter och produktsubventioner	-1,8	-1,8	0,0	-	-
BNP från produktionssidan	-1,4	-0,7	0,7	11,2	33,9

Grafen nedan visar utvecklingen före avstämningsarna för BNP från produktionssidan respektive BNP från användningssidan. Utvecklingstalen som visas är de som resulterat från första beräkningen av respektive kvartal. I grafen visas också den avstämda BNP-utvecklingen från första publicering av respektive kvartal samt de definitiva beräkningarna som publiceras efter cirka två år.

Avstämningsintervall och avstämningsar för BNP från produktions- respektive användningssidan

Extremvärden i säsongrensningen

En säsongrensad series utseende över tid påverkas mycket av eventuella förekomster av extremvärden (så kallade outliers). En förekomst av ett extremvärde påverkar kraftigt det säsongrensade värdet för det kvartal där extremvärdet uppkommit, men även angränsande kvartal påverkas. Under framförallt andra och tredje kvartalet 2020 har det förekommit extremvärden i många serier både vad gäller BNP och arbetsinsats.

Säsongrensningen skapar diskrepanser mellan aggregat och dess beståndsdelar. För referensåret och efterföljande år fördelas därför diskrepansen för att uppnå summakonsistens. Från och med publiceringen av andra kvartalet 2020 har offentliga myndigheter undantagits från denna fördelning av diskrepansen, som en följd av att metoden bedömdes ge orimliga effekter på dessa serier. Det innebär med andra ord att summakonsistensen är bibehållen men att diskrepansen mellan BNP och huvudaggregaten samt mellan totala respektive sektors timmar har lagts på andra sektorer.

Mer information om extremvärden 2018:1–2023:4 återfinns på www.scb.se/nr0103 under *Fördjupad information*. Information angående revideringar av de säsongrensade serierna återfinns i avsnittet *Revideringar*.

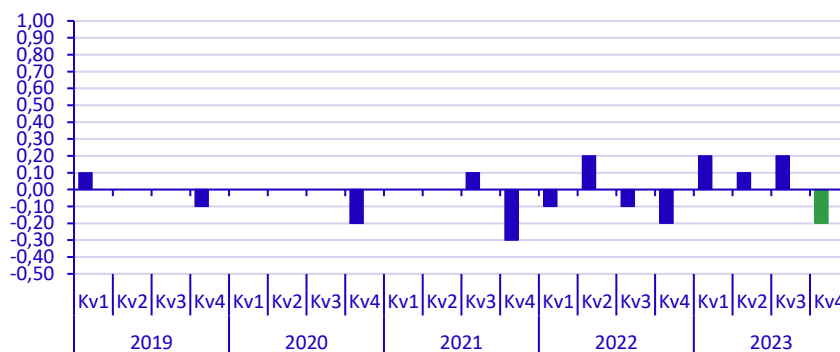
Revideringar

Revideringar av produkträkenskaperna (BNP)

Vid publiceringen av fjärde kvartalet 2023 redovisas även reviderade uppgifter för kvartalen 2022 samt för första, andra och tredje kvartalet 2023. Det är i enlighet med nationalräkenskapernas revideringspolicy.

I diagrammet nedan redovisas reviderad volymutveckling för säsongrensad BNP enligt denna publicering jämfört med föregående publicering, från första kvartalet 2019 till tredje kvartalet 2023. För fjärde kvartalet 2023 görs också en jämförelse med det senaste utfallet i BNP-indikatorn.

Revidering säsongrensad BNP-utveckling vid denna publicering jämfört med föregående publicering, procentenheter. Revidering av BNP-indikatorns preliminära utfall i grönt

De säsongrensade serierna har reviderats både till följd av revideringar i faktiska tal och uppdaterade skattningar av säsongkomponenter. För beräkningen av framför allt andra och tredje kvartalet 2020 har det förekommit extremvärden i ett flertal serier. I och med beräkningen av nya kvartal och revidering av tidigare kvartal ändras i vissa fall säsongrensningsmodellernas tolkning av dessa extremvärden på ett sätt som ger upphov till revideringar utöver förändringar i faktiska tal.

Revideringar av kvartalen 2022

Kvartalen 2022 har reviderats av olika orsaker. På användningssidan har framför allt utrikeshandeln och hushållskonsumtionen reviderats. Inom *Utrikeshandel med varor* har nya omräkningsfaktorer mellan statistiskt värde och fakturavärde implementerats. *Undersökningen Utrikeshandeln med tjänster* har fått in korrigerade uppgifter från företag som givit upphov till revideringar. Det har mest påverkat tjänsteimporten men även till viss del tjänsteexporten.

Att exporten reviderades ned och att importen reviderades upp bidrog till att diskrepansen mellan användnings- och

produktionssidan ökade i den här beräkningen jämfört med den föregående. Avstämningskorrigeringarna har därmed fått en större påverkan på utvecklingstalen. De nuvarande utvecklingstalen samt storleken på revideringarna syns i tabellerna nedan.

Försörjningsbalansen

Publicerad volymutveckling kvartalen 2022 jämfört med motsvarande kvartal föregående år samt revideringar i volymutveckling jämfört med föregående publicering

	Volymutveckling, procent					Revidering, procentenheter				
	Kv 1	Kv 2	Kv 3	Kv 4	Helår	Kv 1	Kv 2	Kv 3	Kv 4	Helår
BNP	5,4	3,5	2,5	-0,5	2,7	-0,2	-0,2	-0,5	-0,2	-0,2
Hushållens konsumtion (inkl HIO)	5,4	5,6	0,7	-1,8	2,3	0,3	0,5	0,7	0,6	0,5
Offentlig konsumtion	0,2	-1,7	0,1	0,8	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Fast bruttoinvestering	6,4	7,2	8,3	3,2	6,2	0,3	0,1	0,3	0,1	0,2
Lagerinvestering*	1,8	1,9	1,6	-0,8	1,1	-0,1	0,0	-0,1	0,2	0,0
Export	8,0	5,7	8,4	4,2	6,5	-0,4	-0,4	-1,3	-1,1	-0,8
'-varor	5,1	1,4	5,6	0,9	3,2	-0,8	-0,5	-2,3	-1,2	-1,1
'-tjänster	15,2	16,6	15,4	12,2	14,7	1,0	-0,5	1,1	-1,1	0,1
Import	11,1	13,4	11,4	3,3	9,6	0,3	0,6	0,3	0,2	0,4
'-varor	4,1	3,8	4,4	-2,2	2,4	0,3	0,6	0,4	-0,2	0,3
'-tjänster	27,1	35,7	26,7	15,3	25,6	0,6	0,4	0,0	1,1	0,6

*Lagerinvesteringar redovisas som bidrag till BNP-utvecklingen

På produktionssidan bidrog i likhet med användningssidan det förändrade avstämningsläget till nya avstämningskorrigeringar och till revideringar.

BNP från produktionssidan

Publicerad volymutveckling kvartalen 2022 jämfört med motsvarande kvartal föregående år samt revideringar i volymutveckling jämfört med föregående publicering, kalenderkorrigerade värden (för helåret utveckling i faktiska tal)

	Volymutveckling kalenderkorrigerad, procent					Revidering (nuvarande - föregående), procentenheter				
	Kv 1	Kv 2	Kv 3	Kv 4	Helår	Kv 1	Kv 2	Kv 3	Kv 4	Helår
BNP	5,0	4,0	2,5	-0,5	2,7	-0,2	-0,2	-0,5	-0,2	-0,2
Därav										
Varuproducenter	3,1	2,7	2,6	-1,2	1,8	-0,2	-0,2	-0,7	-0,2	-0,3
Tjänsteproducenter	7,7	5,8	3,1	-0,7	3,7	-0,4	-0,3	-0,6	-0,2	-0,4
Offentliga myndigheter	-0,1	0,3	1,1	1,8	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
FV HIO	4,4	6,0	5,7	4,2	5,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Produktskatter	5,2	5,2	2,4	-0,3	3,0	0,2	0,0	0,0	-0,1	0,0
Produktsubventioner	4,9	2,6	-2,8	11,0	3,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Revideringar av första, andra och tredje kvartalet 2023

I de fall det har funnits uppdaterade underlag för årets tre första kvartal har det tagits in i denna publicering. Flera komponenter i försörjningsbalansen har reviderats sedan den senaste beräkningen.

Fasta bruttoinvesteringar har främst påverkats av revideringar i *Investeringsenkäten*, som är källa för näringslivets investeringar i

maskiner och övriga byggnader och anläggningar. Där var det främst revideringar inom övriga byggnader och anläggningar. Därutöver har framför allt immateriella tillgångar reviderats, dels som en följd av nya avstämningskorrigeringar, dels efter att nya statistiska underlag har inkommit.

Inom utrikeshandeln har uppdaterade underlag från undersökningarna *utrikeshandeln med tjänster och utrikeshandeln med varor* tagits in vilket har medfört revideringar. Inom utrikeshandeln med varor har det inkommit nya uppgifter om trepartshandel och flera andra områden inom varuhandeln.

Inom utrikeshandeln har en större korrigering för kapacitetsavgifter (flaskhalsintäkter) lagts in i fasta priser där export av tjänster höjts och import av varor sänkts. Dessa intäkter uppstår vid prisskillnader mellan elområdena i Sverige och utomlands. Tillägg för kapacitetsavgifter kopplat till utrikeshandel fördes in vid beräkningen i augusti 2023 avseende år 2022 och 2023 men då endast i löpande priser. Vid publiceringen i maj 2024 kommer data från och med 2011, det år systemet med kapacitetsavgifter infördes, att tas in i beräkningarna. Hur redovisningen av kapacitetsavgifter ska ske inom nationalräkenskaperna, till exempel med avseende på om de ska ses som en vara eller tjänst vid export/import, är uppe för diskussion hos Eurostat. Utöver det har ett antal bortfallsföretag nu lämnat uppgifter vilket har givit upphov till en del revideringar för utrikeshandeln med tjänster.

Hushållskonsumtionen har reviderats efter att uppdaterade underlag inom ett flertal områden inkommit, bland annat *omsättningsstatistiken*.

För offentlig sektor har RS-steg 1 (*Räkenskapssammandraget*) tagits in för kommunerna vilket har påverkat förädlingsvärden och konsumtionsutgifter. Därutöver har det skett en del mindre revideringar inom staten och regionerna.

I tabellen nedan redovisas dels volymutveckling för försörjningsbalansens komponenter vid denna publicering samt skillnaden i procentenheter jämfört med föregående publicering.

Publicerad volymutveckling kvartalen 2023 jämfört med motsvarande kvartal föregående år samt revideringar i volymutveckling jämfört med föregående publicering

	Volymutveckling, procent			Revidering, procentenheter		
	Kv 1	Kv 2	Kv 3	Kv 1	Kv 2	Kv 3
BNP	2,2	-0,8	-1,5	0,3	0,1	0,3
Hushållens konsumtion (inkl HIO)	-2,0	-4,0	-3,1	-0,1	-0,5	-0,8
Offentlig konsumtion	3,3	1,8	-0,1	-0,6	-0,5	-0,7
Fast bruttoinvestering	2,3	-1,8	-2,7	-0,1	0,4	0,0
Lagerinvestering*	-0,3	-1,0	-3,0	0,0	0,0	0,1
Export	2,7	0,5	-0,3	0,4	-0,1	1,7
'-varor	11,1	7,5	10,8	-0,2	-0,8	1,1
'-tjänster	1,9	-1,0	-2,3	1,9	1,9	2,7
Import	1,4	-1,5	-3,8	-0,6	-0,6	0,3
'-varor	-2,7	-3,0	-3,9	-0,3	-0,9	-0,1
'-tjänster	10,8	1,5	-3,8	-1,4	-0,1	0,8

* Lagerinvesteringar redovisas som bidrag till BNP-utvecklingen

Tabellen nedan innehåller respektive komponents bidrag till försörjningsbalansen, vid denna samt de två föregående publiceringarna.

Tabellen visar bland annat att BNP, för första kvartalet 2023, reviderades upp relativt kraftigt mellan publiceringen i maj 2023 och februari 2024, från 1,3 procent till 2,2 procent. Från användningssidan reviderades bland annat exportnettot och hushållskonsumtionen vilket bidrog till en högre BNP-tillväxt än vad den första beräkningen visade.

BNP-bidrag första, andra och tredje kvartalet 2023 vid tidigare publicering i faktiska tal

	Publicerings-tillfälle	Hushållens konsumtion*	Offentlig konsumtion	Fasta bruttoinvesteringar	Lager**	Exportnetto	BNP
Kv 1	maj-23	-1,1	0,7	0,7	-0,5	1,5	1,3
Kv 1	aug-23	-0,8	0,8	0,3	-0,2	1,3	1,5
Kv 1	nov-23	-0,8	1,0	0,6	-0,2	1,4	1,9
Kv 1	feb-24	-0,9	0,8	0,6	-0,3	1,9	2,2
Kv 2	aug-23	-1,5	0,4	-0,8	-0,9	1,3	-1,4
Kv 2	nov-23	-1,5	0,6	-0,6	-1,0	1,7	-0,9
Kv 2	feb-24	-1,8	0,4	-0,5	-1,0	2,0	-0,8
Kv 3	nov-23	-1,0	0,1	-0,7	-3,1	2,9	-1,8
Kv 3	feb-24	-1,4	0,0	-0,7	-3,0	3,7	-1,5

* hushållen inkl HIO

** lagerinvesteringarnas bidrag till BNP-utvecklingen

Inom näringslivets förädlingsvärden beror revideringar på uppdaterade underlag från *Produktionsvärdeindex* och *Ekonomisk statistik på kvartal*.

Produktskatterna har reviderats upp något de tre första kvartalen till följd av en högre mervärdesskatt. Tredje kvartalet bidrog även skatt på el till upprevideringen. I övrigt mindre ändringar.

Produktsubventionerna har reviderats efter små nedrevideringar i kvartalsenkäten för regioner. Samtidigt har EU-subventionerna reviderats upp lite till följd av högre jordbruksstöd.

Storleken på revideringarna syns i tabellen nedan.
BNP från produktionsidan

Publicerad volymutveckling första kvartalet 2023 jämfört med motsvarande kvartal föregående år samt revideringar i volymutveckling jämfört med föregående publicering, kalenderkorrigerade värden

	Volymutveckling kalenderkorrigerad, procent			Revidering (nuvarande - föregående), procentenheter		
	Kv 1	Kv 2	Kv 3	Kv 1	Kv 2	Kv 3
BNP	1,7	-0,3	-1,1	0,2	0,1	0,3
Därav						
Varuproducenter	-1,3	-2,7	-4,5	-0,2	0,5	0,6
Tjänsteproducenter	3,8	0,9	0,9	0,6	0,0	0,4
Offentliga myndigheter	2,6	0,9	-1,0	0,0	0,1	0,2
FV HIO	3,9	0,3	0,4	-0,1	-0,2	-0,3
Produktskatter	-1,0	-1,8	-2,5	0,1	-0,2	-0,4
Produktsubventioner	-9,3	-4,9	-6,6	0,2	-0,4	-0,3

Revideringar av sektorräkenskaperna

Vid denna publicering har sektor utlandet reviderats från första kvartalet 2020 till och med tredje kvartalet 2023. Följaktligen har motsektorrevideringar gjorts baserat på det nya underlaget för utlandssektorn.

Alla sektorer förutom utlandet har reviderats från första kvartalet 2022 till och med tredje kvartalet 2023.

Finansiellt sparande för offentlig förvaltning har reviderats från första kvartalet 2020 och framåt. De två äldsta åren till följd av förändrad bokföringstidpunkt för allmän pensionsavgift samt översyn av statens räntor. Medan resterande räknats om enligt normal rutin.

År 2020 reviderades ner med 0,9 mdkr till att visa ett underskott på cirka 142 mdkr. År 2021 reviderades ner med 0,8 mdkr till att visa ett offentligt sparande i balans.

År 2022 reviderades ner med 5,0 mdkr, till ett samlat överskott på drygt 70 mdkr. Mestadels som ett resultat av nedreviderade inkomstskatter till följd av Taxeringsutfallet. Samtidigt reviderades de tre första kvartalen 2023 upp med 3,1 mdkr ackumulerat. Nedreviderade konsumtionsutgifter var den största förklaringen.

Tidsserie BNP-revideringar

I tabellen nedan redovisas BNP-utvecklingen för de olika kvartalen vid respektive beräkningstillfälle.

Publicerad faktisk volymutveckling för BNP vid olika beräkningstillfällen

År	Beräknings-tidpunkt	Kvartal 1	Kvartal 2	Kvartal 3	Kvartal 4
2021	2021 maj	-0,5			
	2021 aug	-0,7	10,2		
	2021 nov	-0,4	10,0	4,7	
	2022 feb	-0,4	9,8	4,2	5,7
	2022 maj	-0,3	10,1	4,5	6,3
	2022 aug	-0,4	10,1	4,2	6,5
	2022 nov	-0,5	10,0	4,1	6,7
	2023 feb	-0,2	10,3	4,5	7,0
	2023 maj	0,0	11,3	5,8	7,6
	2022	2022 maj	3,5		
2022 aug		4,3	3,4		
2022 nov		4,4	3,4	2,5	
2023 feb		4,9	3,4	2,7	-0,2
2023 maj		5,8	3,6	2,8	-0,4
2023 aug		5,7	3,5	2,9	-0,4
2023 nov		5,6	3,7	3,0	-0,3
2024 feb		5,4	3,5	2,5	-0,5
2023	2023 maj	1,3			
	2023 aug	1,5	-1,4		
	2023 nov	1,9	-0,9	-1,8	
	2024 feb	2,2	-0,8	-1,5	-0,7